

Opinia

Projekt strategii rozwoju gminy Biała na lata 2026–2030 został opracowany w sposób bezpośrednio nawiązujący do ustaleń regionalnej strategii „Opolskie 2030”, szczególnie w obszarze terytorialnym i przestrzennym. Poniższa analiza skupia się na stopniu uwzględnienia rekomendacji wojewódzkich w projekcie gminnym.

1. Zgodność z regionalnym modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej

Strategia „Opolskie 2030” opiera się na modelu rozwoju policentrycznego, który zakłada tworzenie sieci ośrodków wzrostu o różnych specjalizacjach, zapobiegając polaryzacji regionu. Projekt gminy Biała wpisuje się w ten model poprzez:

- Wzmacnianie roli miasta Biała jako lokalnego ośrodka usługowego i administracyjnego, co jest zgodne z hierarchią sieci osadniczej województwa.
- Integrację funkcjonalną w ramach wyznaczonych na poziomie regionalnym Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI). Gmina właściwie identyfikuje swoją przynależność do Subregionu Południowego, Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego.

2. Realizacja rekomendacji dla Subregionu Południowego

Strategia Opolskie 2030 wyznacza dla tego obszaru specyficzne cele, takie jak wykorzystanie położenia przygranicznego i ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Projekt gminy Biała uwzględnia te wytyczne poprzez:

- Ochronę gleb o wysokiej przydatności rolniczej: Zgodnie z rekomendacjami regionalnymi, projekt zakłada ochronę przestrzeni produkcyjnej na terenie niemal całej gminy, z wyłączeniem granic administracyjnych miasta.
- Rozwój współpracy transgranicznej: Planowane projekty, takie jak „Ślask bez granic IV” czy zagospodarowanie parku miejskiego we współpracy z Euroregionem Pradziad, bezpośrednio realizują postulat wzmacniania powiązań z Czechami.
- Gospodarkę wodną i ochronę przeciwpowodziową: Dokument gminny wprost przywołuje konieczność utrzymania rezerw terenowych pod zbiorniki retencyjne Biała I, Biała II oraz Mionów, które są wskazane w planach regionalnych jako kluczowe dla bezpieczeństwa wodnego.

3. Kształtowanie systemu przyrodniczego i krajobrazu

Strategia „Opolskie 2030” kładzie nacisk na ochronę korytarzy ekologicznych i bioróżnorodności. Projekt gminy Biała odpowiada na te zalecenia przez:

- Uwzględnienie dolinnego korytarza ekologicznego „Dolina Białki”: Gmina rekomenduje ujęcie tego elementu w lokalnych dokumentach planistycznych (planie ogólnym), co jest zgodne z postulatami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

- Ochronę zabytkowego krajobrazu kulturowego: Projekt odwołuje się do regionalnej rekomendacji utworzenia pomnika historii oraz archeologicznego parku kulturowego w oparciu o unikalne zasoby historyczne miasta Biała.

4. Infrastruktura i powiązania transportowe

Gmina Biała uwzględnia status drogi DW414 jako kluczowego korytarza transportowego o znaczeniu regionalnym, łączącego Prudnik z Opolem. W projekcie zapisano działania wspierające mobilność, takie jak budowa węzłów przesiadkowych typu P&R oraz B&R, co jest zbieżne z wojewódzkim celem „Region dostępny komunikacyjnie”.

Podsumowując stwierdza się, że wymóg uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej z poziomu regionalnego został spełniony. Projekt nie tylko identyfikuje nadrzędne cele strategii „Opolskie 2030”, ale osadza je w konkretnych rozwiązaniach przestrzennych (model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy) oraz planach inwestycyjnych. Dokument wykazuje spójność z regionalną polityką w zakresie:

- Integracji planowania społeczno-gospodarczego z przestrzennym.
- Ochrony zasobów strategicznych (woda, gleby klasy I-III, korytarze ekologiczne).
- Wzmacniania przewag konkurencyjnych subregionu (turystyka, rolnictwo, współpraca przygraniczna).

Jednocześnie biorąc pod uwagę występujące w tekście dokumentu nieścisłości, proponujemy wprowadzenie korekt/uzupełnień, w tym:

- Str. 164 – korekta tytułu strategii regionalnej, który brzmi: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 (w skrócie Strategia Opolskie 2030).
- Str. 160-161 Rozdz. Obszary Strategicznej Interwencji – proponujemy zapisy dotyczące opisu poszczególnych OSI uzupełnić o przypis odwołujący do Strategii Opolskie 2030.

Ponadto przekazujemy niżej wymienione sugestie:

- Str. 3 Wprowadzenie – zdanie: *„Strategia zapewnia spójność interwencji gminy z celami polityki spójności, polityki regionalnej państwa oraz priorytetami rozwoju województwa opolskiego, określonymi przez takie dokumenty, jak m.in. Koncepcja Rozwoju Kraju 2050, średniookresowa Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (...)”* ze względu na niezakończone jeszcze prace nad tą ostatnią, proponujemy dodać zapis w nawiasie :
„Strategia zapewnia spójność interwencji gminy z celami polityki spójności, polityki regionalnej państwa oraz priorytetami rozwoju województwa opolskiego, określonymi przez takie dokumenty, jak m.in. Koncepcja Rozwoju Kraju 2050, Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i zastępująca ją wkrótce Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. (w procedurze przyjęcia przez Radę Ministrów) (...)”.
- Str. 54 Rozdział 3.6 Analiza SWOT – sugerujemy ponowną analizę czynników zaliczonych do kategorii szanse, definiowanych jako uwarunkowania zewnętrzne, czyli niezależne od działań podejmowanych przez władze gminy np.: czynnik pn. „Współpraca międzysamorządowa” czy „Wykorzystanie funduszy zewnętrznych” – w ich przypadku aktywność i skuteczność władz gminy wydaje się nieodzowna.
- Str.163 Rozdział Spójność złożzeń... - tytuły dokumentów: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030 oraz Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – powinny być zapisane wielką literą.

W przedstawionym Projekcie wspomniano (Wstęp) o przeprowadzonej ewaluacji – warto byłoby rozszerzyć ten fragment o jej ustalenia. Podobnie jak informację o uzyskaniu wymaganych uzgodnień

środowiskowych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu oraz Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu – nie wiadomo bowiem, czy przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko Projektu, czy w jaki sposób jej ustalenia zostały uwzględnione w Projekcie. Z kolei zdanie: „*Dokument uzyskał też pozytywną opinię Zarządu Województwa Opolskiego w zakresie zgodności dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*”, wprowadzone do Projektu przed uzyskaniem ww. opinii jest nieco na wyrost – powinno być raczej dopisane do Projektu po zakończeniu procesu jego konsultowania i opiniowania (uwaga na przyszłość).

Opracował:

Tomasz Midura

Referat Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej UMWO

27.02.2026 r.